

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Рішення обласної ради
від 21 травня 2024 року № 838-VIII
(XXIII сесія VIII скликання)**

**РЕГІОНАЛЬНА ПРОГРАМА
РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
СПОРТИВНОГО ТА ФІЗКУЛЬТУРНО-
ОЗДОРОВЧОГО СПРЯМУВАННЯ
НА 2024 – 2028 РОКИ**

м. Харків
2024 рік

З М І С Т

I. Загальна частина	3-4
II. Мета та завдання Програми	4-6
III. Шляхи і способи розв'язання проблеми	6-7
IV. Результативні показники Програми	7
V. Фінансове забезпечення Програми	8
VI. Координація та контроль за ходом виконання Програми	8
VII. Заходи регіональної Програми розвитку закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування на 2024 – 2028 роки	9-14

I. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Регіональна Програма розвитку закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування на 2024 – 2028 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про позашкільну освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Указу Президента України від 18.05.2019 № 286/2019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання», постанови Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 932 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020 – 2025 роки», постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 № 673 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 1233-р «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року», Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 № 1089.

Спорт і фізична культура відіграють важливу роль у формуванні, зміцненні, збереженні здоров'я памолоді, підвищенні працездатності та збільшенні тривалості активного життя.

Війна, яку російська федерація розв'язала проти України, боляче вдарила по спорту. Руїнами стали дитячо-юнацькі спортивні школи, клуби фізичної підготовки, спортивні майданчики та ін. Діти «йдуть» на урок, не вилізаючи з-під ковдри, живуть без фізичних навантажень. Кожний із батьків прагне, щоб його дитина була щасливою та спокійною сьогодні, а не завтра, не після відбудови. Ми не можемо припинити війну, але можемо забрати дитину з соцмереж. Спорт – це концентрація, вміння самоорганізуватися. Тому нині, як ніколи, виникає нагальна необхідність здійснення системних заходів, спрямованих на формування у дітей і молоді сталих традицій та мотивації щодо спорту і фізичного виховання та готовності до виконання обов'язку захищати незалежність і територіальну цілісність України.

Основними проблемами, на розв'язання яких спрямована Програма, визначено:

- зменшення граничної кількості спортсменів, які потенційно можуть перейти до спорту вищих досягнень;

- недостатня кількість тренерів-викладачів відповідної кваліфікації у закладах позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування;

- непопулярність спортивної кар'єри серед молоді;

- невідповідність матеріально-технічного забезпечення закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування потребам учнівської та студентської молоді;

- відсутність закладів позашкільної освіти системи освіти (у тому числі спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування) у 15 територіальних

громадах області, що позбавляє можливості дітей займатися за інтересами у гуртках/секціях у позаурочний час;

відсутність у закладах позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування комфортних та безпечних умов для проведення навчально-тренувальних занять;

недостатня кількість спортивних споруд та місць для заняття фізичною культурою, зокрема облаштованих для осіб з інвалідністю, що пов'язано з обмеженим фінансуванням будівництва об'єктів з місцевих бюджетів;

низький рівень суспільного попиту на будівництво сучасної спортивної інфраструктури у територіальних громадах області;

незначна кількість учнів та студентів закладів освіти, які регулярно займаються руховою активністю;

низька ефективність функціонування системи фізичного виховання для підготовки допризовної молоді Харківщини як ефективного засобу підвищення їхньої фізичної готовності, спортивної майстерності та військово-патріотичного виховання.

Реалізація Програми забезпечить:

оновлення матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування відповідно до потреб навчально-тренувального процесу;

покращення фізичного потенціалу і здоров'я підростаючого покоління;

створення умов для самовираження і самореалізації памолоді під час проведення занять фізичною культурою у гуртках, секціях, спортивних клубах, дитячо-юнацьких спортивних школах;

участь у фізкультурно-оздоровчих заходах незалежно від рівня підготовленості здобувачів освіти і наявності особливих освітніх потреб;

наявність ефективної системи забезпечення сфери фізичної культури і спорту фахівцями відповідної кваліфікації з мотивацією до результативної роботи.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Мета Програми – створення умов для забезпечення доступності спорту для дітей та молоді, залучення їх до занять фізичною культурою, формування ціннісного ставлення памолоді до власного здоров'я, покращення фізичного розвитку та фізичної підготовленості як важливої складової поліпшення якості й тривалості активного життя, визначення та реалізація першочергових і перспективних заходів, спрямованих на розвиток та підтримку закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування.

Для обов'язкового введення додаткових уроків фізичної культури, занять з фізичного виховання, впровадження різноманітних форм, способів організації й проведення уроків з фізичної культури та занять з фізичного виховання і спорту, розроблення нової моделі мотивації учнів до здорового способу життя,

відповідно до реалій сучасного українського суспільства, забезпечення індивідуального вибору виду рухової активності або спорту.

Завданнями Програми є:

формування у дітей і молоді усталених традицій та мотивації до занять спортом і фізичним вихованням як важливого чинника забезпечення здорового способу життя;

розроблення алгоритму взаємодії закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування із закладами загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, закладами вищої та фахової передвищої освіти;

забезпечення розвитку мережі гуртків, секцій, спортивних клубів у закладах освіти відповідно до потреб учнів;

створення умов для розвитку індивідуальних здібностей учнів та студентів на етапах багаторічної підготовки;

удосконалення системи формування та підготовки збірних команд області з різних видів спорту;

покращення матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування для створення повноцінних умов забезпечення освітнього процесу;

забезпечення фінансування навчально-тренувальних зборів, участі дітей та молоді у спортивних змаганнях обласного та всеукраїнського рівнів;

забезпечення належного методичного супроводу роботи викладачів-тренерів у гуртках, секціях, спортивних клубів у закладах освіти;

забезпечення збереження здоров'я учнів через створення безпечних умов проходження навчально-тренувального процесу;

проведення навчань, семінарів, конференцій, майстер-класів, підвищення кваліфікації викладачів – тренерів гуртків, секцій, спортивних клубів закладів освіти, дитячо-юнацьких спортивних шкіл з метою впровадження сучасних рухових активностей на заняттях з фізичного виховання в закладах освіти усіх типів;

удосконалення методики проведення позаурочних фізкультурно-оздоровчих заходів для здобувачів освіти, їхніх батьків, населення територіальної громади тощо;

проведення фізкультурно-оздоровчих заходів із поєднанням традиційних та інноваційних підходів і форм з метою популяризації здорового способу життя (сучасні види активності, рухливі й спортивні ігри та варіативні модулі програми з фізичної культури), з концентрацією уваги саме на безконтактних, доступних, безпечних видах спорту і рухової активності;

забезпечення інклюзивного навчання, соціалізації осіб з інвалідністю та осіб з особливими освітніми потребами у сфері фізичної культури;

запровадження навчання з фізичної культури в спеціальних медичних групах, спеціальних класах закладів загальної середньої освіти, спеціальних закладах загальної середньої освіти, навчально-реабілітаційних центрах тощо;

організація та проведення новітніх фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів із застосуванням інноваційних підходів і варіативних модулів, залучення здобувачів освіти у позаурочний час до підготовки та участі в них;

забезпечення збільшення кількості спортивних гуртків, секцій, спортивних клубів у закладах освіти територіальних громад області;

модернізація приміщень закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування відповідно до вимог сучасного освітнього процесу із застосуванням інноваційних підходів (проведення реконструкції та ремонтних робіт);

забезпечення спортивним інвентарем та облаштування спеціальним обладнанням закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування;

приведення матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування у відповідність із сучасними вимогами галузі фізичної культури, фізичного виховання та спорту;

створення у закладах позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування умов для оздоровчо-лікувальних та навчально-тренувальних занять фізичною культурою для здобувачів освіти з ослабленим здоров'ям, осіб з особливими освітніми потребами та осіб з інвалідністю.

ІІІ. ШЛЯХИ І СПОСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ

У 2023/2024 навчальному році у 35 дитячо-юнацьких спортивних школах системи освіти області здобувають позашкільну освіту 9313 вихованців. За умови виконання Програми на кінець терміну реалізації (2028 рік) кількість вихованців у 35 дитячо-юнацьких спортивних школах орієнтовно збільшиться до 14,0 тис. осіб. За умови проведення реконструкції, відкриття нових відділень та відкриття дитячо-юнацьких спортивних шкіл у територіальних громадах області планується залучити до освітнього процесу близько 24,0 тис. вихованців.

Програма спрямована на покращення ситуації у галузі спорту, виявлення здібних учнів й студентів та залучення їх до регулярних занять у гуртках, секціях, спортивних клубах закладів освіти.

Виконання Програми дасть змогу:

забезпечити розвиток наявних закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування та сприятиме відновленню та відкриттю нових відділень у дитячо-юнацьких спортивних школах;

забезпечити налагодження співпраці закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування із закладами загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти і закладами вищої та фахової передвищої освіти;

удосконалити систему підготовки учнів, студентів для участі в обласних, всеукраїнських та міжнародних спортивних змаганнях, що сприятиме утвердженню патріотичних почуттів у памолоді та підвищенню авторитету Харківської області у всеукраїнському і світовому спортивному русі;

створити сучасну матеріально-технічну базу у закладах позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування;

забезпечити підвищення кваліфікації та престижності професії викладача-тренера;

забезпечити підвищення результативності виступів вихованців закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування, закладів загальної середньої і професійної (професійно-технічної) освіти та закладів вищої і фахової передвищої освіти у спортивних змаганнях.

IV. РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ПРОГРАМИ

Виконання Програми дозволить:

збільшити обсяг рухової активності учнівської та студентської молоді;

залучати учнівську молодь до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах та покращити їхню фізичну підготовку;

проводити змагання обласного рівня та брати участь щороку у Всеукраїнських спортивних змаганнях;

розвивати та впроваджувати олімпійські види спорту в закладах освіти;

розвивати наявні заклади позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування та сприяти відкриттю нових закладів позашкільної освіти у територіальних громадах області;

налагодити співпрацю закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування із закладами загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти;

удосконалити систему підготовки учнів, студентів для участі в обласних, всеукраїнських та міжнародних змаганнях, що сприятиме утвердженню патріотичних почуттів у памолоді та підвищенню авторитету Харківської області у всеукраїнському та світовому спортивному русі;

створити сучасну матеріально-технічну базу у закладах позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування;

підвищити кваліфікацію та престижність професії викладача-тренера;

підвищувати результативність виступів вихованців закладів освіти у спортивних змаганнях.

За потреби здійснюватиметься перегляд наявних критеріїв розвитку закладів позашкільної освіти спортивного та фізкультурно-оздоровчого спрямування, пошук та впровадження більш ефективних способів щодо організації фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи.

V. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Фінансове забезпечення на реалізацію заходів Програми здійснюватиметься за рахунок коштів обласного бюджету виходячи з його можливостей.

VI. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координація роботи щодо реалізації Програми покладається на Департамент науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації та Харківське обласне відділення (філію) Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України.

Реалізація Програми здійснюється Харківською обласною державною (військовою) адміністрацією. Контроль за виконанням Програми здійснюється Харківською обласною радою.

Виконавці заходів Програми щороку до 30 грудня інформують Департамент науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації про виконання відповідних заходів Програми.

Узагальнену інформацію про хід виконання Програми Харківська обласна державна (військова) адміністрація надає щороку до 30 січня до Харківської обласної ради.